

Elinikäisen
oppimisen
toimintaohjelma

Eurooppalainen elinikäinen ohjauspolitiikka: Toimintakertomus 2011–12

**RAPORTTI EUROOPPALAISEN ELINIKÄISEN OHJAUKSEN
TOIMINTAPOLITIIKAN VERKOSTON TYÖSTÄ KAUDELLA 2011–12
TOIMINTAKERTOMUKSEN TIIVISTELMÄ**

**EUROPEAN LIFELONG
GUIDANCE POLICY
NETWORK**

ELGPN

Eurooppalainen elinikäinen ohjauspolitiikka: Toimintakertomus 2011–12

Raportti Eurooppalaisen elinikäisen ohjauksen
toimintapolitiikan verkoston työstä kaudella 2011–12

TOIMINTAKERTOMUKSEN TIIVISTELMÄ

Tämä on *Eurooppalaisen elinikäisen ohjauksen toimintapolitiikan verkoston* (ELGPN) laatima riippumaton raportti. ELGPN on Euroopan unionin (EU) jäsenvaltioiden muodostama verkosto, jota EU rahoittaa elinikäisen oppimisen ohjelman kautta. Raportissa esitetyt näkemykset ovat ELGPN:n eivätkä välttämättä edusta Euroopan komission virallista kantaa tai komission nimissä toimivien henkilöiden kantaa.

© Eurooppalaisen elinikäisen ohjauksen toimintapolitiikan verkosto (ELGPN)

Koordinoija 2011–12:
Jyväskylän yliopisto
Koulutuksen tutkimuslaitos (KTL)
<http://elgpn.eu>
elgpn@jyu.fi

Toimittajat: Raimo Vuorinen / Koulutuksen tutkimuslaitos ja
Anthony G. Watts / National Institute for Career Education and Counselling, Iso-Britannia

Kansi ja ulkoasu: Martti Minkkinen / Koulutuksen tutkimuslaitos
Taitto: Kaija Mannström / Koulutuksen tutkimuslaitos
Suomenkielinen käännös: Sirpa Vehviläinen / Jyväskylän yliopiston kielikeskus, Outi Ruusuvirta/Koulutuksen tutkimuslaitos,
Marjo Halmiala/Koulutuksen tutkimuslaitos ja Raimo Vuorinen/Koulutuksen tutkimuslaitos

ISBN 978-951-39-5412-3 (nid.)
ISBN 978-951-39-5413-0 (verkkokj.)

Kirjapaino Kari Ky
Jyväskylä 2013

Sisällys

Esipuhe.....	5
1 Yleiskatsaus.....	7
Periaatteet ja työohjelman toteutus toimintakaudella 2011–12.....	8
Kauden 2011–12 keskeiset tulokset.....	9
2 Urasuunnitteluvalmiudet (WP 1).....	10
Toiminta.....	10
Päätelmät.....	11
3 Saatavuuden parantaminen (WP 2).....	13
Toiminta.....	13
Päätelmät.....	13
4 Yhteistoiminta- ja koordinoitimekanismit (WP 3).....	16
Toiminta.....	16
Päätelmät.....	16
5 Laadunvarmistus ja tutkimusperusta (WP 4).....	18
Toiminta.....	18
Päätelmät.....	19
6 EU:n elinikäisen ohjauspolitiikan kehitys.....	20
7 Arviointi	23
Arviointistrategia.....	23
Verkoston johtaminen	23
Teemakokonaisuuksien oppimistuloksia.....	24

ELGPN 2012: tulosten merkitys	25
Kansallisen tason vaikuttavuus	26
ELGPN jäsenmaavetoisena verkostona.....	28
Päätelmät.....	28
8 Tulevaisuuden visio	30
Liite 1: Kansalliset ELGPN-delegaatiot, edustajien lukumäärä hallinnonaloittain 2011–12.....	33
Liite 2: ELGPN:n jäsenmaiden osallistuminen verkoston toimintaan 2011–12	34

Esipuhe

Tämä raportti on Eurooppalaisen elinikäisen ohjauksen toimintapolitiikan verkoston (European Lifelong Guidance Policy Network, ELGPN) jäsenten yhteistyön tulos. Sen laatimiseen ovat osallistuneet kaikki verkoston toimijat, mutta erityisesti seuraavat tahot:

- Kansalliset delegaatiot, jotka määrittivät kauden 2011–12 työohjelmalle omat prioriteettinsa ja valottivat kyseisiä aihepiirejä omista näkökulmistaan.
- Verkostokokousten ja teemakokonaisuuksien isäntämaat, joiden esimerkit kansallisista linjauksista ja maaesimerkeistä edistivät kaikkien osapuolten keskinäistä oppimista.
- Kyproksen hallituksen edustajat, jotka edistivät ELGPN:n työtä isännöimällä EU:n puheenjohtajuuskauden aikana järjestettyä 4. eurooppalaista ohjauspolitiikan kokousta.
- Työohjelmaan osallistuneet yhteistyöorganisaatioiden edustajat: Mika Launikari (Cedefop), Helmut Zelloth (ETF), Karen Schober (IAEVG), Gerhart Rott (FEDORA), John McCarthy (ICCDPP) ja Wolfgang Müller (EU PES Network / EU:n työ- ja elinkeinohallinnon verkosto).
- Kutakin teemakokonaisuutta yhdessä ELGPN:n koordinaattorin kanssa vetäneen maan edustajat, jotka ovat myös vastanneet kyseisten osien valmistelusta tätä raporttia varten (WP = Work Package, työpaketti):
 - WP1: Jasmin Muhic, Tšekki
 - WP2: Michel Lefranc, Ranska; Gudrun Birna Kjartansdóttir ja Guðbjörg Vilhjálmsdóttir, Islanti
 - WP3: Peter Härtel, Itävalta
 - WP4: Tibor Borbély-Pecze, Unkari
- Verkoston ulkopuoliset asiantuntijat, jotka valmistelivat teemakokousten ja teemakohtaisten työryhmien (TG) ennakkomateriaalit ja muistiot sekä luonnostelivat vastaavat osat tätä raporttia varten:
 - WP1: Professori Ronald Sultana, Malta
 - WP2: Professori Füsün Akkök, Turkki
 - WP3: Professori Peter Plant, Tanska
 - WP4: Tohtori Deirdre Hughes, Iso-Britannia
 - TG(a): Françoise Divisia, Ranska
 - TG(b): Professori Tony Watts, Iso-Britannia
- Charles Jackson, ELGPN-sanastotyö

Kiitän myös Euroopan komission edustajia Koen Nomdenia, Benoit Desjeux'ta ja Maike Koopsia (koulutuksen ja kulttuurin pääosasto) sekä Manuel Hubertia ja Susanne Kraatzia (työllisyys-, sosiaali- ja osallisuusasioiden pääosasto) tuesta työohjelman toteuttamisessa. Suurkiitokset yhteistyöstä myös koordinaatiyksikön kollegoilleni Marjo Halmialalle, Outi Ruusuvirralle, Tellervo Ahlholmille ja Lea Pöyliölle.

Raimo Vuorinen
Koordinaattori, ELGPN

Yleiskatsaus

Eurooppalaisen elinikäisen ohjauksen toimintapolitiikan verkosto (ELGPN) on perustettu vuonna 2007 tukemaan verkoston jäsenmaita (EU-maiden lisäksi jäsenyyttä hakevia maita ja ETA-maita) ja Euroopan komissiota elinikäisen ohjauksen yhteistyön kehittämisessä sekä koulutus- että työ- ja elinkeinosektorilla.

Verkoston tehtävä ja tavoitteet vahvistettiin Euroopan Unionin neuvoston päätöslauselmassa vuonna 2008. Toimintakaudella 2011-2012 ELGPN:ään on kuulunut 29 jäsenmaata (AT, CY, CZ, DE, DK, EE, EL, ES, FI, FR, , HR, HU, IE, IS, IT, LV, LT, LU, MT, NL, NO, PL, PT, RO, SE, SI, SK, TR ja UK) ja kaksi tarkkailijamaata (BE, BG). Jäsenmaiden delegaatioiden kokoonpanot on esitetty pääpiirteittäin liitteessä 1. Verkosto tekee myös säännöllistä yhteistyötä muiden alan ryhmittymien ja verkostojen kanssa sekä Euroopassa että sen ulkopuolella. Yhteistyökumppaneihin kuuluvat esimerkiksi ohjausalan kansainvälinen keskusjärjestö IAEVG, Fedora-verkosto (European Forum for Student Guidance, joka yhdistyi vuonna 2012 EAIE:n kanssa), Euroopan ammatillisen koulutuksen kehittämiskeskus Cedefop, Euroopan

koulutussäätiö ETF, ohjausalan toimintapolitiikan kansainvälinen verkosto ICCDPP, Euroopan unionin/ Euroopan talousalueen julkisten työnvälityspalveluiden verkosto PES Network, Euroguidance-verkosto ja Euroopan ammatillinen yhteisjärjestö ETUC ja Euroopan nuorisofoorumi.

ELGPN:n kolmen ensimmäisen kauden aikana (2007–12) toimintaa on koordinoanut suomalainen tiimi. Suomen opetus- ja kulttuuriministeriö sekä työ- ja elinkeinoministeriö nimittivät koordinoititehtävään Jyväskylän yliopiston Koulutuksen tutkimuslaitoksen (KTL). KTL:ssä toimiva koordinaatiotiimi kutsuu verkoston koolle ja tukee sen aloitteiden toteuttamista. ELGPN:n jäsenet nimittävät kuusijäsenisen ohjausryhmän, joka tukee koordinaattoria verkoston hallinnoinnissa, prioriteettien määrittelyssä ja työohjelman budjettivarojen kohdentamisessa. ELGPN:n yhteistyö Euroopan komission, Cedefopin ja ETF:n kanssa on aktiivista. Verkosto käyttää myös ulkopuolisia asiantuntijakonsultteja.

Periaatteet ja työohjelman toteutus toimintakaudella 2011–12

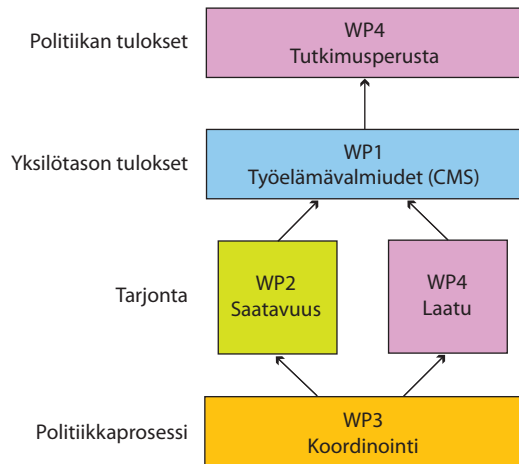
Ensimmäisen toimikautensa aikana (2008) ELGPN keskittyi pääasiassa verkoston rakenteiden ja prosessien luomiseen. Toinen kausi (2009–10) rakentui neljän teeman ympärille, jotka oli määritelty vuosien 2004 ja 2008 elinikäisen ohjauksen päätöslauselmissa: 1) urasuunnitteluvalmiudet, 2) tieto-, neuvonta- ja ohjauspalvelujen (TNO-palvelujen) saatavuus, johon kuuluu aiemmin hankitun kokemuksellisen oppimisen tunnistaminen ja tunnustaminen (AHOT), 3) yhteistoiminta- ja koordinoitimekanismit ohjauspolitiikan ja -järjestelyjen kehittämisessä ja 4) toimintapolitiikkojen ja järjestelyjen kehittämisen tutkimusperusta ja laadunvarmistus.

Vuosien 2011–12 työohjelmassa hyödynnettiin kahden ensimmäisen kauden kokemuksia ja kehitystyön tuloksia sekä parannettiin verkoston toiminnan sisäistä tehokkuutta. Toimintaan on kaudella vaikuttanut myös Lissabonin strategia ja talouden taantuma, joka on johtanut työttömyyden ja alityöllisyyden huomattavaan kasvuun useimmissa ELGPN:n jäsenmaissa. Tietoisuus paremmasta työmarkkinaintojen ennakoinnin ja yhteensovittamisen tarpeesta käy ilmi uusimmista EU:n periaateasiakirjoista, jotka komissio on esittänyt ja neuvosto hyväksynyt sekä koulutus- että työvoimapolitiikan alalla. Nämä toimintaympäristön muutokset ovat haaste elinikäistä oppimista tukeville TNO-palveluille, mutta voivat myös potentiaalisesti lisätä ohjauksen merkitystä.

ELGPN on keskittynyt tarkastelemaan, kuinka elinikäinen ohjaus kokonaisvaltaisena monihallinnollisena toimintana voi myötävaikuttaa EU-politiikan kehitykseen erityisesti kuudella avainalueella: koulutus, ammatillinen koulutus, korkeakoulutus, aikuiskoulutus, työelämä ja yhteiskunnallinen osallisuus. Tavoitteena on ollut syventää näiden alueiden rajapintoja ja siirtää ELGPN:n toimintaa käsitteellisestä työskentelystä kohti politiikan käytännön toteutusta strukturoidummalla teemojen välisellä yhteistyöllä.

ELGPN 2011–12 -työohjelman neljän teeman välinen suhde esitetään kuviossa 1. Tiivistetysti sanot-

tuna WP 3:n työ (eli työpaketti 3: yhteistoiminta- ja koordinoitimekanismit) kohdistuu politiikkaprosessiin. WP 2 (saatavuus) ja WP 4 (laatu) keskittyvät kahteen eri hallinnonaloja yhdistävään avaintekijään. WP 1 (urasuunnitteluvalmiudet) käsittelee tuloksia yksilötasolla ja WP 4:n toinen osa (tutkimusperusta) kohdistuu politiikalla tavoiteltaviin tuloksiin.

Kuvio 1: Työpakettien (WP) välinen suhde

Työohjelman neljä teemakokonaisuutta on toteutettu yhdenmukaisen prosessin kautta. Kuhunkin työpakettiin on kuulunut 14–22 osallistujamaata (ks. liite 2), yksi tai kaksi vetäjämäata ja tehtävään palkattu asiantuntijakonsultti, joka on avustanut työpaketin toimintaa yhteistyössä verkoston koordinaattorin kanssa. Työpakettien ohjelmaan on kuulunut kolme maavierailua: kaksi teemakohtaista vierailua eri maihin ja kolmas vierailu, joka on toiminut työpaketin yhteenvetokokouksena. Kukin maa valitsi teemat, joihin se halusi osallistua. Maiden edustajia pyydettiin miettimään etukäteen teemaa koskevia odotuksia ja toiveita sekä sitä, kuinka teemat tukisivat maiden kansallisten politiikkojen ja käytäntöjen kehittämistä. Maavierailujen aikana isäntämailla oli lisäksi mahdollisuus vaikuttaa maansa linjauksiin ja käytäntöihin kutsumalla keskeisiä toimijoita mukaan kokouksiin ja prosesseihin. Aikaa varattiin

myös ELGPN 2011–12 -julkaisujen ja tuotosten kehittämiseen.

ELGPN 2011–12 -työohjelmaan kuului myös työryhmä (Task Group, TG), joka oli jaettu kahteen alaryhmään erilaisine tehtävineen. Alaryhmä (a) keskittyi analysoimaan Euroopan koulutus- sekä työ- ja elinkeinopolitiikkaa elinikäisen ohjauksen näkökulmasta. Alaryhmä (b) kehitti päättäjille konkreettisia työvälineitä kahden asiantuntijan avustuksella. Työryhmä keskittyi myös ELGPN:n viestintästrategiaan ja hallintoon sekä työohjelman monihallinnollisiin elementteihin.

Kauden 2011–12 keskeiset tulokset

Pääasiallisena tavoitteena kaudella 2011–12 oli laatia ”resurssipaketti” eli työkirja, jonka avulla päättäjät ja muut sidosryhmät voivat arvioida maansa tai alueensa elinikäisen ohjauksen suunnittelua ja tarjontaa. Työkirjasta on apua myös kartoitettaessa parannuskohteita ja erityistä huomiota vaativia seikkoja muiden Euroopan maiden käytäntöjen pohjalta. Tarkoituksena on tukea toimintapolitiikkojen arviointia ja vertaisoppimisprosesseja sekä maiden sisällä että niiden välillä. Muita työohjelman tuotoksia ovat ELGPN:n teettämät raportit joustoturvasta, nuorisotyöttömyydestä ja urasuunnitteluvalmiuksista sekä elinikäisen ohjauksen politiikan kehittämiseen liittyvä ELGPN-sanasto.

Verkoston jäsenet ovat kertoneet esimerkkejä ohjelman katalyyttisestä vaikutuksesta ja lisäarvosta kansallisten ohjauspolitiikkojen kehittämiseksi (ks. kappale 7). Jäsenet ovat vaihtaneet vilkkaasti kokemuksia verkko-ohjauspalveluiden kehittämisestä sekä elinikäisen ohjauksen kansallisten strategioiden tai säännösten laatimisesta. ELGPN-yhteistyön johdosta käynnistettyjen kansallisten koordinaatiomekanismien kehityksestä on myös esitetty näyttöä.

Eurooppa 2020 -kasvustrategian ja muiden EU:n koulutus-, työ- ja elinkeinopoliittisten ohjelmien

yhteydessä ELGPN on pyrkinyt vaikuttamaan kyseisiin politiikan alueisiin EU:n ja jäsenvaltioiden tasolla. Lisäksi se on pyrkinyt kehittämään tehokkaampia työvälineitä ja prosesseja tukemaan jäsenmaita toimintapolitiikkojensa kehittämisessä ja täytäntöönpanossa. ELGPN on ollut entistä enemmän mukana erilaisissa EU-politiikkaa kehittämissä työryhmissä sekä koulutus- että työ- ja elinkeinosektorilla. Kappale 3 sisältää katsauksen relevantteihin EU-periaateasiakirjoihin ja -prosesseihin. Luomalla keskustelufoorumia elinikäiselle ohjaukselle eri hallinnonalojen yhteisenä teemana ELGPN on toiminut Eurooppa 2020 -kasvustrategian työmenetelmien tiennäyttäjänä. Jäsenvaltiovetoisena verkostona se on lisäksi merkittävä esimerkki avoimen koordinaatiomenetelmän soveltamisesta.

Paitsi että ELGPN:n jäsenmaissa on innostuttu kehittämään elinikäistä ohjauspolitiikkaa, verkoston toiminnasta ollaan oltu lisääntyvässä määrin kiinnostuneita myös EU:n ulkopuolella. Joulukuussa 2011 Unkari isännöi ohjauspolitiikan kuudetta kansainvälistä symposiumia *International Symposium on Career Development and Public Policy*. Symposiumin julkilausumassa suositeltiin yhteyksien tiivistämistä ELGPN:n ja muiden symposiumin osanottajamaiden välillä ICCDPP:n ja IAEVG:n kautta. Euroopan ulkopuolisten maiden käytänteet rikastuttaisivat ELGPN:n vahvoja sisäisiä yhteistyörakenteita ja prosesseja kaikkien osapuolten hyväksi. On myös toivottavaa, että ELGPN:n julkaisuja ja työvälineitä voitaisiin hyödyntää maailmanlaajuisesti – koska hyvät käytänteet perustuvat yhteiseen oppimiseen eivätkä eri mallien suoraan soveltamiseen maasta toiseen.

Kappaleet 2–5 sisältävät yksityiskohtaiset selonteot eri työpakettien (WP) toiminnasta, ja kappale 6 kuvaa ELGPN:n yhteyksiä EU:n poliittisiin prosesseihin. Kappaleessa 7 arvioidaan verkoston keskeisiä tuotoksia ja havaittua vaikuttavuutta. Kappaleessa 8 esitetään ELGPN:n tulevaisuusnäkyksiä.

Urasuunnitteluvalmiudet (WP 1)

Toiminta

Ensimmäisen työpaketin eli WP1:n jäsenet jatkoivat urasuunnitteluvalmiuksien (Career Management Skills, CMS) eri osatekijöiden käsittelyä, laajentaen pohdintansa koskemaan (a) urasuunnitteluvalmiuksia erilaisissa konteksteissa ja (b) työvälineitä, joita voitaisiin kehittää tukemaan hyviä urasuunnitteluvalmiuksien oppimis- ja arviointikäytäntöjä. Vuosien 2011–12 tavoitteena oli:

- Painottaa enemmän päätöksentekoon ja toimintapolitiikoihin liittyviä seikkoja kehitettäessä urasuunnitteluvalmiuksia eri sektoreilla ja eri konteksteissa.
- Määrittää urasuunnitteluvalmiuksien kehittämisen suuntaviivat, joiden avulla jäsenmaat voivat kehittää omia ohjelmia ja viitekehyksiä.
- Tutkia perusteellisesti, mitkä tekijät edesauttavat tai estävät urasuunnitteluvalmiuksia edistävien ohjelmien (esim. opinto-ohjaus,

TE-hallinnon eri palvelulinjat tai työnhakuryhmät), toteuttamista. Tämän perusteella voidaan määritellä, millaisia toimintaympäristöjä urasuunnitteluvalmiuksien menestyksekkääseen edistämiseen tarvitaan.

- Keskittyä aikuisten urasuunnitteluvalmiuksiin, kontekstina julkiset työ- ja elinkeinopalvelut sekä työnantajien ja ammattiliittojen tarjoamat palvelut.
- Keskittyä yliopistojen ja korkeakoulujen tarjoamiin urasuunnitteluvalmiuksia edistäviin ohjelmiin.
- Tarkastella ohjausalan ammattilaisten ja muiden urasuunnitteluvalmiuksien kehittämiseen osallistuvien koulutusta.

Koska sekä ohjelmaan että opetukseen/oppimiseen liittyvät seikat on käsitelty ELGPN:n ensimmäisen vaiheen aikana, painopiste oli nyt urasuunnitteluvalmiuksien oppimisen arvioinnissa.

Päätelmät

Urasuunnitteluvälmiuksien luonne:

- Urasuunnitteluvälmiuksien merkitys on kiistan, mutta ne eivät voi ratkaista kilpailukykyyn liittyviä rakenteellisia ongelmia. Myös harvoin urasuunnitteluvälmiuksiin luetut henkilökohdalliset ominaisuudet voivat olla tärkeitä useilla alueilla: esimerkiksi taito käsitellä uusia tuotantoprosesseja, terveyteen ja ympäristöön liittyvät taidot, kulttuurienväliset taidot, johtamistaidot, luovuus, yrittäjäyys – kaikki ne ovat työllistävyyden ja tuottavuuden kulmakiviä ja olennainen osa talouden modernisaatioprosessia. Osaltaan urasuunnitteluvälmiudet myös auttavat luomaan terveen tasapainon työn ja vapaa-ajan välille. Työelämää korostettaessa muita elämän alueita ei saisi unohtaa.

Urasuunnitteluvälmiuksien viitekehyksen luominen:

- Urasuunnitteluvälmiuksia pystytään edistämään parhaiten, kun ne liitetään kansalliseen tutkintoviitekehykseen ja EU:n elinikäisen oppimisen avaintaitoja koskevaan viitekehykseen.
- Näkökulman urasuunnitteluvälmiuksiin tulee olla laaja – ohjauksen ei tule vain valmistaa työhön vaan koskea työtä, niin että yksittäiset työntekijät ovat tietoisia oikeuksistaan.
- Urasuunnitteluvälmiuksien tulisi kattaa myös yrittäjäyys eikä pelkästään ammatinvalinta- ja työnhakutaitoja.

Urasuunnitteluvälmiudet korkeakoulukontekstissa:

- Urasuunnitteluvälmiuksia tulisi tarkastella niiden laajempien prosessien ja muutosvoimien yhteydessä, jotka muovaavat eurooppalaista korkeakoulutusta (esimerkiksi Bologna-prosessi). Tyypillistä ajallemme onkin liikkuvuuden ja työllistymisen korostaminen sekä painopisteen siirtyminen opettamisesta oppimiseen.

- Opiskelijapalvelut – erityisesti ohjaus ja neuvonta – ovat avainasemassa siirryttäessä oppijakeskeisyyteen, aktiiviseen ja itseohjautuvaan oppimiseen sekä tuettaessa työllistymistä edistävää osaamista.
- Opintopisteiden myöntäminen urasuunnitteluvälmiuksia edistävästä opiskelusta siten, että se nopeuttaa korkeakoulututkinnon suorittamista, voi vahvistaa urasuunnitteluvälmiusohjelmien asemaa.
- Erilaisista oppimiseen ja opetussuunnitelmiin liittyvistä perinteistä, kulttuureista ja historioista huolimatta Euroopan eri maiden korkeakoulujärjestelmillä on myös yhteinen perusta ja samoja kehityssuuntauksia. Niihin kuuluvat yhteydet, joita ollaan luomassa opetuksen, oppijakeskeisyyden, opiskelijapalveluiden ja työelämäyhteistyön välille. Nämä yhteydet tuottavat uudenlaisia oppimisympäristöjä, jotka edistävät työhön liittyvää, itsereflektioivaa oppimista, jota myös urasuunnitteluvälmiudet tukevat.

Urasuunnitteluvälmiudet julkisten työ- ja elinkeinopalveluiden kontekstissa:

- Julkisista työ- ja elinkeinopalveluista puhuttaessa on hyvä erottaa toisistaan työnvälitykseen keskittyvät asiantuntijat ja syvällisempää uraohjausta antavat asiantuntijat. Jälkimmäiset keskittyvät yleensä enemmän henkilökohtaiseen arviointiin, henkilökohtaisiin toimintasuunnitelmiin ja pidemmän aikavälin urakehitystoimiin. Juuri he tarvitsevat tavoitteellista koulutusta voidakseen edistää urasuunnitteluvälmiuksia tehokkaasti.
- Julkisissa työ- ja elinkeinopalveluissa painopiste on työllistymisessä. Se ei saisi kuitenkaan tarkoittaa ainoastaan välittömistä urasuunnitteluvälmiuksista huolehtimista (eli työnhakijan työllistämistä lyhyellä aikavälillä). Muut taidot, kuten aktiivinen kansalaisuus, luovuus tai kriittinen analyttisyys ovat myös tärkeitä.

- Työnhakijan tarvitsemia perustavanlaatuisia urasuunnitteluvalmiuksia ovat luku-, kirjoitus- ja matemaattiset taidot, aloitteellisuus ja luovuus, kyky etsiä omatoimisesti uusia mahdollisuuksia, sinnikkyys, joustavuus ja sopeutuvuus, optimismi, riskinottokyky, tiimityötaidot ja halu oppia.
- Joidenkin maiden julkiset työ- ja elinkeinopalvelut tarjoavat kansalaisten iästä riippumattomia ohjauspalveluita, joihin kuuluu muodollinen tai implisiittinen urasuunnitteluvalmiuksien kehittämisstandardi. Tällöin on tärkeää luoda tehokkaita yhteistyömalleja työ- ja elinkeinosektorin ja koulutussektorin välille ja huomioida erityisesti, että valmiuksien kehittämisestä ja siinä käytettävistä menetelmistä tulisi olla yhteisymmärrys eri toimijoiden välillä. Yhtä tärkeää on, että julkisia työ- ja elinkeinopalveluita tuottavan henkilöstön toiminta perustuu niihin urasuunnitteluvalmiuksiin, joita ohjaajat ja opettajat koulutussektorilla ja ovat kehittäneet.

Urasuunnitteluvalmiuksien kehittämiseen osallistuvan henkilöstön koulutus:

- Ohjaajien koulutuksessa on tapahtumassa selvä muutos psykologiaperustaisuudesta kohti konstruktionistisempaa ja monitieteisempää lähestymistapaa.
- *Työllistymisen* tulisi olla keskeinen käsite ohjaajien koulutuksessa, jossa tuettaisiin yksilöllisten ja organisatoristen lähestymistapojen yhteensulautumista ja korostettaisiin oppimista elämää eikä vain työtä varten.

Urasuunnitteluvalmiuksien oppimisen arviointi:

- Urasuunnitteluvalmiuksien oppimista arvioidessa painopisteen ei tulisi olla vain teoreettisessa tiedossa ja tietotaidossa (*savoir* ja *savoir faire*), vaan myös pehmeät taidot (*savoir être*) tulisi huomioida, kuten laaja-alaisessa koulutuksessa tyypillisesti tehdäänkin.

- Portfoliot ovat sopiva uraoppimisen arviointitapa, koska ne auttavat oppijaa (sekä nuorta että aikuista) refleктоimaan kriittisesti, keskittymään prosessiin eikä pelkkiin tuloksiin ja tarjoavat mahdollisuuksia vuorovaikutukseen ja mielekkäisiin urakeskusteluihin. Portfolioihin voi lisäksi koota tietoa ja ajatuksia yhteen "fyysiseen" paikkaan, mikä lisää oppijan mahdollisuuksia perehtyä työllistymisteemoihin systemaattisesti.
- Joillakin portfolioihin sisältyvillä menetelmillä pyritään tarkastelemaan uraoppimista elinikäisyyden näkökulmasta. Tällaiset "elinikäiset" lähestymistavat voivat tukea uraohjauskäytänteitä, joissa korostetaan konstruktivistista psykologiaa, metakognitiota ja merkityksen yhteiskonstruktiota reflektion pohjalta, tuon reflektion edelleen perustessa erilaisissa elämäntilanteissa tapahtuneeseen oppimiseen.
- Portfolioita on käytetty enimmäkseen koulutussektorilla, varsinkin perusopetuksessa. Portfolion tehokas käyttö siirryttäessä koulutusasteelta toiselle ja koulutuksesta työhön on edelleen haasteellista. Tarvitaan integroituja, eri sektorien välisiä ohjelmia, joiden avulla portfolioita voidaan hyödyntää urasuunnitteluvalmiuksien kehittämisessä elinikäisen oppimisen kontekstissa.
- Portfoliotyyppiset työvälineet voivat toimia vaihtoehtoisina suosituksina erityisesti opiskelijoille, jotka eivät ole hankkineet muodollista pätevyyttä. Näin ne voivat osaltaan edistää tasa-arvoa ja aiemman oppimisen tunnustamista (AHOT).
- Portfolioihin koottujen henkilökohtaisten materiaalien saatavuuteen ja käyttöoikeuksiin liittyy merkittäviä eettisiä kysymyksiä. Nämä haasteet ovat huomattavia erityisesti digitaalisten portfoliomateriaalien kohdalla.

Saatavuuden parantaminen (WP 2)

Toiminta

WP2:n toiminta vuosina 2011–12 perustui aiempiin, vuosina 2009–10 saatuihin tuloksiin. Nyt kuitenkin paneuduttiin syvällisemmin tiettyihin aiheisiin, kuten ohjauksen rooliin epävirallisen ja arkioppimisen validoinnissa sekä kohderyhmien tavoittamiseen tieto- ja viestintätekniiikan avulla. Tavoitteena vuosina 2011–12 oli:

- Helpottaa kansalaisten tiedon sekä ohjaus- ja neuvontapalvelujen saantia, erityisesti syrjäytymisvaarassa olevien nuorten (joilla on riskinä koulunkäynnin varhainen lopettaminen) ja työssäkäyvien aikuisten näkökulmasta, samoin kuin aktiivisen ikääntymisen näkökulmasta.
- Kehittää korkeakoulutukseen pääsyä sekä erityisesti ammatti- ja korkeakoulutuksen välistä nivelvaihetta koskevaa tiedonsaantia ja yliopistojen ohjauspalveluita.

- Helpottaa pääsyä asianmukaisiin ohjaus- ja neuvontapalveluihin epävirallisen ja arkioppimisen validointiprosessien yhteydessä.
- Kehittää ohjaajien, opettajien ja muiden sidosryhmien osaamista.
- Kehittää tieto- ja viestintätekniiikan käyttöä sekä sektorikohtaisesti että kaikenikäisille tarkoitetuissa palveluissa.

Päätelmät

- Epävirallisen ja arkioppimisen tunnistamisen ja tunnustamisen (validoinnin) merkitys on nykyisin laajalti tunnustettu, mutta käytännön toteutuksessa taso vaihtelee. Vaikka ohjauspalveluiden tarve validointiprosesseissa ymmärretään, tarjottavan ohjauksen kehittämistä tulee edelleen jatkaa. Komissio on havainnut, että tietoa, tukea ja ohjausta ei ole tarpeeksi: jopa maissa, joissa on saatu aikaan systemaattisem-

pia menettelytapoja, käyttäjien voimavaraistuminen jää usein vähäiseksi. Tämä johtuu sekä tietämättömyydestä että kyseisten menettelytapojen vaikeataajuudesta ja -käyttöisyydestä¹.

- Ohjausalan ammattilaiset ovat avainasemassa validointiprosessissa. Heidän tehtävänsä alkaa mahdollisten oppimisen validointia tarvitsevien ja siitä hyötyvien henkilöiden tavoittamisesta ja motivoinnista. Validointiprosessiin valmistautuvia valmennetaan arviointiin ja ohjataan myös arviointipäätöksen jälkeen. Validointiprosessin jälkeen ohjausalan ammattilaisten tehtävänä on kertoa esimerkiksi aiemmin opitun tunnustamisesta odotettavissa olevasta lisäarvosta, vaatimuksista ja tuloksista. Osallistujille tulisi myös kertoa mahdollisista lisäpätevyiden hankintaväylistä.
- Nimenomaan arviointiseikkoihin liittyvä ohjaus ja yleisempi ohjaus voidaan erottaa toisistaan. Nämä kaksi erilaista prosessia vaativat ohjausalan ammattilaisilta erilaista osaamista.
- Palveluita tulee olla saatavilla eri toimipaikoissa ja eri paikkakunnilla, ja niiden tulee olla yhteydessä keskitettympiin resursseihin. On vastaavasti tärkeää parantaa kansallista, alueellista ja paikallista ohjauspalvelutarjontaa, jotta voidaan edistää integroitua ja kokonaisvaltaista lähestymistapaa osallisuuteen, aktiivista kansalaisuutta, elinikäistä oppimista, täystyöllisyyttä sekä tulevaisuuden osaamista ja tutkintoja.
- Vaikka lähes kaikki asiakasryhmät käyttävät perinteisiä palveluita, verkkotyökaluja on kehitetty tai ollaan kehittämässä lähes kaikissa jäsenmaissa. Saatavilla tulisi olla järkevä, tasapainoinen yhdistelmä perinteisiä ja verkko-pohjaisia menetelmiä (periaatteella ”kirjaudu koneelle, kävele sisään, soita ja pistäydy”), jotta ohjauspalveluiden kokonaistarjonta olisi kaikkien käyttäjien näkökulmasta mahdollisimman houkutteleva ja hyödyllinen.

- Integroitujen, kaikenikäisille käyttäjille suunnattujen tieto- ja ohjauspalveluiden ja/tai kokonaisvaltaisten, kaikille asiakasryhmille suunnattujen palveluiden kehittäminen on jäsenvaltioille vaativa tehtävä. Siihen tarvitaan institutionaalisten rakenteiden uudistamista, yhteistoiminnallista kulttuuria ja uusia työmenetelmiä. Esimerkiksi Tanskassa edellä mainittuja palveluja jo tarjotaan: perinteisiä henkilökohtaisia palveluja on yhdistetty kansalliseen ohjausportaaliin (National Guidance Portal), e-ohjaukseen, nuorisotietokantaan ja virtuaaliseen resurssikeskukseen (Virtual Resource Centre). E-ohjausta annetaan sähköpostitse, tekstiviestein, puhelimitse ja chatin välityksellä kaikille, vaikkakin ensisijainen kohderyhmä ovat muodolliseen koulutukseen osallistujat.
- Ohjauksen ammattilaisiin kohdistuvat vaatimukset kasvavat jatkuvasti yhteiskunnallisten muutosten ja koulutus- sekä työ- ja elinkeinopoliittisten uudistusten vuoksi. Ohjaajien ja heidän kohderyhmiensä työympäristöt ovat lisäksi muuttumassa monimuotoisemmiksi kaikkialla Euroopassa. Tämä lisää ohjaajien ja opettajien täydennyskoulutuksen tarvetta.
- Eurooppa-neuvosto pitää ikääntyvien työntekijöiden ohjaustoimintaa keinona edistää aktiivista ikääntymistä. Joissakin jäsenmaissa ollaan kehittämässä palveluita nimenomaan yli 50-vuotiaille tai eläkkeelle siirtymässä oleville työntekijöille. Esimerkiksi ”eläkekompassi” (Ruhestandskompass) on saksalainen projekti, joka on suunnattu nimenomaan eläkkeelle siirtymässä oleville aikuisille. Espanjassa tarjotaan työelämään aktivoivia kursseja yli 50-vuotiaille perinteistä joustavammassa korkeakoulutusympäristössä, jossa pyritään päivittämään ikääntyvän väestön osaamista.
- Useiden maiden työttömyysaste on tällä hetkellä korkea. Ohjaus on yksi niistä keinoista, joilla työttömyysongelmaan voidaan tarttua sekä yhteiskunnallisella (työvoiman tasapaino,

¹ Divisia, F. (2011) ELGPN Policy Briefing related to the role of guidance within the process of validation of informal and non-formal learning from an EU perspective.

inkluusiopolitiikka) että yksilötasolla. Tulee myös ottaa huomioon, että eri työntekijät haluavat jäädä eläkkeelle eri-ikäisinä. Laajalaisempaa ohjaustarjontaa tarvitaankin juuri ikääntyville työntekijöille sekä työssä jatkamisen että porrastetun eläkkeelle jäämisen näkökulmasta.

- Ohjaukseen pääsyä tulee helpottaa kaikissa ikäluokissa ja kaikilla sektoreilla aina alakouluikäisistä senioreihin, ja ohjauksen tulee kattaa myös vapaaehtoistyön tekijät.

Yhteistoiminta- ja koordinointimekanismit (WP 3)

Toiminta

WP3 keskittyi yhteistoiminta- ja koordinointimekanismeihin käytännön ohjauksen ja ohjauspolitiikan kehittämisen näkökulmista. Tämä työpaketti pyrki edistämään tilannetta

- maissa, joissa jo on työryhmiä tai vastaavia mekanismeja, jotta ne voivat parantaa yhteistyötä ja koordinointia elinikäisen ohjauksen konkreettisilla alueilla sekä Eurooppa-politiikan että kansallisten prioriteettien näkökulmista;
- maissa, joissa vastaavia työryhmiä tai mekanismeja on parhaillaan syntymässä, jotta ne voivat vertailla, parantaa ja toteuttaa tehokkaita mekanismeja sellaisten maiden myötävaikutuksella, joilla jo on kokemusta vastaavista politiikoista ja prosesseista sekä
- maissa, joissa ei vielä ole työryhmiä tai mekanismeja tähän tarkoitukseen, jotta

ne pystyvät luomaan asiaankuuluvat politiikat ja prosessit ja nimittämään henkilöt, jotka käynnistävät kestävän strategian.

Päätelmät

Tehokkaamman koordinoinnin ja yhteistoiminnan sekä yhdenmukaisempien elinikäisen ohjauksen toimintapolitiikkojen ja järjestelyjen kehittämisen näkökulmasta useimmissa Euroopan maissa haasteena on pirstaleisuus ja sektoroituminen. Erilaisilla uraohjaus- ja -kehityspalveluilla on oma historia, tavoitteensa, menetelmänsä ja budjettinsa: ne toimivat helposti rakenteellisissa siiloissa. Niiden tehtävänä on silti tuottaa osa elinikäisen ohjauksen tarjonnasta, mikä ihannetapauksessa tarkoittaisi saumattomia sekä johdonmukaisia kansallisia ja alueellisia elinikäisen ohjauksen järjestelyjä. Tämä on nykyisellään kuitenkin useimmissa maissa enemmän tulevaisuuden visio kuin realiteetti.

Kansalliset, alueelliset tai paikalliset työryhmät voivat toimia välineinä, joilla lisätään elinikäisen ohjauksen järjestelyjen yhtenäisyyttä ja vältetään päällekkäisyyksiä. Näyttää siltä, että

- kaksisuuntaisessa prosessissa kansalliset työryhmät hyötyvät yhteyksistä vastaaviin alueellisiin rakenteisiin;
- eri maissa on hyvin erilaiset olosuhteet kansallisten (ja alueellisten) ohjaustyöryhmien muodostamiselle ja ylläpitämiselle;
- ratkaisevia tekijöitä ovat muun muassa keskittäminen / hajauttaminen, ylhäältä alas / alhaalta ylös etenevä lähestymistapa, ammatillisuuden taso ja poliittiset intressit;
- haasteita on edelleen ratkaistavana siinä kuinka eri ministeriöt erilaisine toimialueineen saadaan mukaan yhteistyöhön, puhumattakaan yhteistyön sektorienvälisestä koordinoinnista.

Eri työryhmien sitoutumistavoitteet voivat erota toisistaan. Niiden käytännön toiminnan näkökulmasta WP3:ssa on määritetty työryhmien yhteydenpidolle seuraavat intensiteettitasot:

- *Viestintä.* Tähän voi kuulua tiedonvaihtoa ja yhteistyö- ja koordinointimahdollisuuksien tutkimista.
- *Yhteistoiminta.* Yhteistyökumppaneiden välinen yhteistyö nykyisten rakenteiden puitteissa voi olla luonteeltaan epävirallista ja perustua yhteistyösopimukseen kunkin osapuolen säilyttäessä oman päätösvallan.
- *Koordinointi.* Toiminta vaatii todennäköisesti koordinoitirakenteen, operatiivista valtaa ja rahoitusta (ja mahdollisesti sopimuksen tai valtuutuksen).

Alueellisen koherenssin näkökulmasta lähestymistavoissa voidaan erottaa eri muotoja, joista jokainen voi helpottaa yhteistoimintaa ja koordinointia esimerkiksi sektorien ja rajojen yli:

- *alueen sisäinen:* yhteydet alueen sisällä, rakenteellisten siilojen ja eri sektorien välillä
- *alueiden välinen:* yhteyksiä eri alueiden välillä
- *aluerajat ylittävä:* teemaklustereita useamman alueen välillä
- *maiden välinen:* maiden rajat ylittäviä alueellisia yhteyksiä.

Alueellinen lähestymistapa saattaa olla hedelmällinen erityisesti maissa, joiden hallintorakenne on hajautettu. Siitä voi olla hyötyä myös silloin, kun *kansallisten* työryhmien aikaansaaminen tai ylläpitäminen on ongelmallista: tällöin *alueelliset* tai jopa *paikalliset* työryhmät voivat palvella monenlaisia elinikäisen ohjauksen yhteistoiminta- ja koordinoititarpeita ilman kansallista sateenvarjo-organisaatiota. Ihannetapauksessa voidaan yleensä dualistisen ja holistisen "alhaalta ylös" ja "ylhäältä alas" -lähestymistavan avulla yhdistää kansalliset ja alueelliset/paikalliset ohjauspolitiikat ja prioriteetit.

Yhteistoiminta- ja koordinointimekanismien kehittämisessä voi olla hyötyä päätöksentekotaksonomiasta, jossa voidaan erottaa

- *reaktiivinen* lähestymistapa, joka kuvastaa ja tukee kansallisia/alueellisia ohjauspolitiikkoja
- *kriittinen* lähestymistapa, joka kyseenalaistaa kansalliset/alueelliset ohjauspolitiikat
- *proaktiivinen* lähestymistapa, joka laatii kansallisia/alueellisia ohjauspolitiikkoja.

Nämä jaottelut saattavat lisätä läpinäkyvyyttä sen suhteen, mitä rooleja työryhmillä odotetaan olevan päätöksenteossa ja poliittisten linjausten laatimisessa. Tällä hetkellä useimmilla niistä on jossakin määrin reaktiivinen tai kriittinen rooli, mutta jotkin ovat todella proaktiivisia laatiessaan ohjauspolitiikkoja ja jopa toteuttaessaan niitä.

Laadunvarmistus ja tutkimusperusta (WP 4)

Toiminta

ELGPN:n päätavoitteisiin kuuluu tehokkaiden työvälineiden kehittäminen kansallisten linjausten käytännön toteutuksen tueksi. Vuosina 2011–12 WP4:n toimintaan sisältyi laatujärjestelmien ja -prosessien tarkastelu jäsenmaissa ja niiden vertaaminen aiemmin julkaistuun elinikäisen ohjauksen laadunvarmistuksen viitekehykseen (Quality Assurance Framework). Ensisijaisiksi kehittämistoimiksi muodostuivat uudet strategiat päättäjiä ja muita sidosryhmiä varten, jotta nämä voivat kehittää ja soveltaa uusia tiedonkeruumenetelmiä sekä suunnitella ja toteuttaa laadunvarmistuksen ja tutkimusperustan viitekehyksen vuosille 2011–12 (Quality Assurance and Evidence-base Framework, QAE). Kauden 2011–12 tavoitteena oli:

- Kehittää olemassa olevan laadunvarmistuksen viitekehyksen pohjalta ja keskittyä hiomaan, suunnittelemaan ja kehittämään pieni joukko indikaattoreita, jotka ovat mitattavissa ja joita

voidaan soveltaa sekä EU:n että kansallisissa politiikkakonteksteissa.

- Suunnitella ja luoda rakenne ja sisältö pilottiprojektille, jolla mitataan oppimistuloksia vähintään viidessä EU-maassa; vapaaehtoisuuteen perustuen osallistujiksi valitaan urakehityspalvelujen tuottajia ja käyttäjiä, joiden kautta opitut asiat siirtyvät laajempaan käyttöön.
- Vahvistaa elinikäisen ohjauksen tutkimuspohjaa panostamalla tarpeen mukaan kansallisiin kartoituksiin ja rakentamalla vahvat yhteydet EU:n ja kansalliseen politiikkaan, tutkimukseen ja käytäntöön relevanteilla sektoreilla.
- Varmistaa kytkökset kehitystoimiin muissa ELGPN:n työpaketeissa (samoin kuin yhteydet ulkopuolisiin tahoihin), niin että tulokset ja ideat ovat mahdollisimman johdonmukaisia ja synergistisiä,
- Oppia toisilta osallistujilta levittämällä hyviä, kiinnostavia politiikkoja ja käytäntöjä ELGPN:n internetsivujen kautta.

Päätelmät

- Laadunvarmistuksen ja tutkimusperustan välisen tasapainon tulisi perustua pieneen määrään yhdessä sovittuja laadun osatekijöitä, kriteereitä ja mittausindikaattoreita, joita voidaan testata ja soveltaa käytäntöön mahdollisten esimerkkietietojen tukemina, kuten laadunvarmistuksen ja tutkimusperustan viitekehyksessä havainnollistetaan.
- Erityistä huomiota tulee kiinnittää ohjauksesta vastaavan henkilöstön osaamisen kehittämiseen. Tällä varmistetaan päättäjien, työntekijöiden ja työnantajien mahdollisuudet koota tutkimusperusta ja asianmukaiset tietoaineistot, joista on apua poliittisessa päätöksenteossa ja jotka myös kestävät julkisen tarkastelun.
- EU:ssa ja kansallisella tasolla asetettuja opiskelijaliikkuvuus- ja työllisyystavoitteita tulee tukea vahvemalla tutkimusperustaisella politiikalla ja käytännöillä. Tähän tulisi sisältyä strategia epävirallisen oppimisen ja arkioppimisen validointia ja ohjausalan ammattilaisten akkreditointia varten. Ohjaajien osaamisen tarkka seuranta on tarpeen, jotta toiminta on linjassa tekniikan kehityksen ja työmarkkinatrendien kanssa – uusia, tehokkaita työskentelytapoja erilaisten asiakkaiden kanssa ja eri konteksteissa soveltaen.
- On viipymättä lisättävä tietoa ja kehitettävä osaamista, joka liittyy tehokkaisiin laadunvarmistusjärjestelmiin ja ohjauksen kokonaisvastuun viitekehyksiin. Elinikäisen ohjauksen järjestelyihin ja palveluihin tehtävistä investoinneista tulee näkyä selvemmin, mitä lisäarvoa niistä on yksilölle, yhteisöille ja yhteiskunnalle.
- Laadunvarmistusjärjestelmien ja -mekanismien tarkoituksena on parantaa palveluntuotannon tehoa, lisätä institutionaalista taloudellista vastuuta ja parantaa läpinäkyvyyttä kansalaisen näkökulmasta. Viimeksi mainittu jää päättäjiltä ja palveluntuottajilta usein huomiotta.
- Useissa maissa on luotu laadunvarmistusviitekehyksiä, jotka edesauttavat tiedon keruuta, analysointia ja esittämistä. Siten ne myös luovat pohjaa elinikäisen ohjauksen linjauksille ja käytänteille. Kustannuksista ja eduista on kuitenkin edelleen niukasti tietoa kohde-ryhmittäin ja/tai interventioittain. EU:n päättäjien ja muiden yhteistyösektorien kokemusten jakaminen on ehdottoman tärkeää, jotta pystytään tuottamaan luotettavampaa tulosvastuuseen liittyvää tietoa.
- Joitakin julkisia työ- ja elinkeinopalveluita lukuun ottamatta vain äärimmäisen harvat palveluntuottajatahot ovat hyödyntäneet tiedon tilastollista mallintamista julkisen talouden lyhyen, keskipitkän ja pitkän aikavälin säästöjen analysoinnissa investoinneista saatuina taloudellisina ja/tai sosiaalisina tuottoina.
- Valtiontalouden kiristyyessä myös elinikäisen ohjauksen palveluiden kustannukset täytyy pystyä perustelemaan entistä paremmin. Tois-taiseksi useimmat maat ovat keskittyneet palveluntuotannon laatuun ja sen parantamiseen, joten ammatinharjoittajien osaaminen ja heidän työnsä vaikuttavuus ovat sijoittuneet dialogin keskiöön. Laadunvarmistuksen ja tutkimusperustan viitekehysten tiedot sisältävät konkreettisia esimerkkejä siitä, kuinka maat soveltavat tätä politiikkojensa kehittämiseen.
- Elinikäisen ohjauksen palveluista vastaavia tahoja tulisi ohjata ja kannustaa tuomaan esille investointien tuottamia taloudellisia ja sosiaalisia hyötyjä – ei vain asiakastyössä vaan myös palveluiden kehittämisen kontekstissa.

EU:n elinikäisen ohjauspolitiikan kehitys

EU:n haasteena on osoittaa kuluvan vuosikymmenen 2010–20 aikana, että Eurooppa pystyy ”älykkäseen, kestäväan ja osallistavaan kasvuun” Eurooppa 2020 -strategian mukaisesti. Tämän saavuttamiseksi on EU:lle asetettu viisi päätavoitetta. Kolme noista tavoitteista liittyy koulutukseen, työllisyyteen ja osallisuuteen:

- 20–64-vuotiaiden työllisyysaste on nostettava nykyisestä 69 prosentista vähintään 75 prosenttiin muun muassa lisäämällä naisten ja vanhempien työntekijöiden osallistumista sekä integroimalla maahanmuuttajat paremmin työvoimaan.
- Koulunkäynnin keskeyttämistä on vähennettävä nykyisestä 15 prosentista 10 prosenttiin sekä nostettava korkea-asteen koulutuksen suorittaneiden osuus 30–34-vuotiaiden ikäryhmässä 31 prosentista vähintään 40 prosenttiin vuoteen 2020 mennessä.
- Kansallisten köyhyysrajojen alapuolella elävien eurooppalaisten määrää on vähennettävä 25

prosenttia, jolloin 20 miljoonaa ihmistä pääsisi köyhyydestä

Eurooppa 2020 -strategian tavoitteiden saavuttaminen vaatii huomattavia toimenpiteitä. Tätä varten on määritelty seitsemän lippulaivahanketta, joista neljässä koulutukseen panostamisen katsotaan olennaisesti edistävän strategiaa:

- *Nuoret liikkeellä (Youth on the Move)* -hankkeen tarkoituksena on nostaa koulutuksen kokonaislaatua kaikilla koulutusasteilla EU:ssa. Hankkeessa tartutaan nuorisotyöttömyyteen ja vaaditaan yhteistyötä yliopistojen, tutkimuksen ja liike-elämän välillä sekä korkeakoulujärjestelmän modernisaatiota, joka sisältäisi muun muassa tulosten kansainvälistä vertailuarviointia (benchmarking). Komissiota ja jäsenmaita myös kehoitetaan edistämään epävirallisen oppimisen ja arkioppimisen tunnustamista.
- *Innovaatiounioni (Innovation Union)* -hanke pyrkii edistämään koulutuksen laatua ja osaamisen kehittämistä, jotta tuotteisiin, palve-

luihin ja liiketoimintamalleihin liittyvällä innovaatiotoiminnalla pystytään turvaamaan ikääntyvän Euroopan kasvu. Jäsenmaita kehoitetaan varmistamaan, että luonnontieteilijöitä, matemaatikkoja ja insinöörejä valmistuu tarpeeksi.

- *Köyhyyden ja sosiaalisen syrjäytymisen torjunnan eurooppalainen foorumi (European Platform against Poverty and Social Exclusion)* painottaa koulunkäynnin keskeyttämisen vähentämistä.
- *Uuden osaamisen ja työllisyyden ohjelmassa (Agenda for New Skills and Jobs)* painotetaan, että aikuiskoulutuksen sekä perus-, ammatti- ja korkeakoulutuksen tulisi tuottaa elinikäisessä oppimisessa ja työmarkkinoilla tarvittavia taitoja. Ne auttavat työvoimaa sopeutumaan uusiin taloudellisiin olosuhteisiin myös tulevaisuudessa. Koulutusyhteistyön strategisella viitekehyksellä (Koulutus 2020) tulisi olla merkittävä rooli tämän tavoitteen saavuttamisessa.

Koulutus 2020 on strateginen viitekehys, joka otettiin käyttöön toukokuussa 2009. Se luo puitteet Euroopan koulutukselle vuoteen 2020 asti. Yksi sen neljästä prioriteetista on koulutuksen laatu ja tehokkuus. Niitä mitataan seuraavilla täydentävillä kriteereillä, jotka tulee saavuttaa vuoteen 2020 mennessä:

- Vähintään 95 prosenttia nelivuotiaista ja sitä vanhemmista alle kouluikäisistä osallistuu varhaiskasvatukseen.
- Lukemisessa, matematiikassa ja luonnontieteissä heikosti menestyvien 15-vuotiaiden osuuden olisi oltava alle 15 prosenttia.
- Matematiikan, luonnontieteiden ja teknologian alalta valmistuvien opiskelijoiden määrä on ainakin 15 prosenttia korkeampi kuin vuonna 2000.
- 20 prosenttia kaikista yliopisto-opiskelijoista on osallistunut opiskelijavaihtoon osana opin-tojaan.
- Elinikäiseen oppimiseen osallistuvien aikuisten määrä on keskimäärin vähintään 15 pro-

senttia vuoteen 2020 mennessä (verrattuna vuoden 2010 prosenttiosuuteen 12,5).

Leuven/Louvain-la-Neuven konferenssin (28.–29.4.2009) julkilausumassa *Bolognan prosessi 2020 – Euroopan korkeakoulualue uudella vuosikymmenellä (The Bologna Process 2020 – The European Higher Education Area in the New Decade)* korostetaan, että oppijakeskeisyys vaatii yksittäisten oppijien voimavaraistamista sekä toimivia korkeakoulutuksen tuki- ja ohjausrakenteita.

Bruggen julkilausumassa (EU:n jäsenvaltioiden ammatillisesta koulutuksesta vastaavien ministerien, Euroopan tason työmarkkinaosapuolten ja Euroopan komission Bruggessa 7. joulukuuta 2010 antama julkilausuma) *ammattillista koulutusta koskevasta tehostetusta eurooppalaisesta yhteistyöstä kaudeksi 2011–2020 (Enhanced European Co-operation in Vocational Education and Training for the Period 2011–20)* korostetaan seuraavia asioita:

- Tiivis yhteistyö julkisten työ- ja elinkeinopalveluiden ja koulutuksen ohjausjärjestelyjen välillä, mikä johtaa integroidumpiin ohjaus- ja neuvontapalveluihin.
- Urasuunnitteluvalmiuksien kehittämisen ja ”kokeilevan lähestymistavan” (tasting approach) avulla nuoret pääsevät tutustumaan erilaisiin uravaihtoehtoihin.
- Matalakynnyksiset ja tarkkaan kohdennetut ohjauspalvelut tarjoavat lisätukea tärkeissä nivelvaiheissa erityisesti niille, joita uhkaa alisuoriutuminen.

Työllisyysstrategiassa on neljä suositusta (*Integrated Guidelines for Implementing the Europe 2020 Strategy*, GL 7, 8, 9, 10) jäsenvaltioille:

- Toteutettava joustoturvapolitiikkaa (jossa joustavuus ja turva yhdistyvät) ja vahvistettava julkisia työ- ja elinkeinopalveluita yksilöllisillä palveluilla sekä aktiivisilla, ennaltaehkäisevillä työmarkkinatoimilla mahdollisimman var-

haisessa vaiheessa. Näiden palveluiden ja toimenpiteiden tulisi olla avoimia kaikille, myös nuorille, työttömyysuhan alaisille ja työmarkkinoilta kauimmas etääntyneille.

- Tehostettava koulutukseen pääsyä, vahvistettava opinto- ja uraohjausta sekä järjestelmällistä tiedotusta avoimista työpaikoista ja työmahdollisuuksista.
- Pyrittävä edistämään täysivaltaista yhteiskunnallista ja taloudellista osallisuutta sekä laaja-alaistamaan työllistymismahdollisuuksia.

Nämä asiakirjat muodostavat toiminnan puitteet. Niiden pohjalta voidaan määritellä seuraavat prioriteetit:

- koulunkäynnin keskeyttämisen vähentäminen
- opiskelijaliikkuvuuden lisääminen
- ammatillisen koulutuksen houkuttelevuuden lisääminen
- korkeakoulutuksen nykyaikaistaminen
- aikuiskoulutuksen tukeminen sekä epävirallisen oppimisen ja arkioppimisen validoinnin kehittäminen
- nuorisotyöttömyyden vähentäminen
- joustoturvapolitiikan toteuttaminen
- köyhyyden ja syrjäytymisen vähentäminen.

Arviointi

Arviointistrategia

ELGPN:n arviointisuunnitelmaan kaudella 2011–12 kuului yhteisöpohjainen arviointimenettely, jonka tarkoituksena oli rohkaista kaikkia mukana olevia yhteisöjä ja sidosryhmiä osallistumaan aktiivisesti arviointiprosessiin. Käytössä oli sekä määrällisiä että laadullisia menetelmiä.

Summatiivinen arviointi suoritettiin verkkokyselynä toukokuussa 2012. Kyselylomake lähetettiin kaikille ELGPN:n jäsen- ja tarkkailijamaille sekä yhteistyöorganisaatioille. Kaikkiaan 29 jäsenmaasta 28 vastasi kyselyyn, samoin toinen kahdesta tarkkailijamaasta ja yksi yhteistyöorganisaatio. Jäsenmaiden korkea vastausaktiivisuutta (96,5 %) voidaan pitää merkinä jäsenten sitoutumisesta verkostoon ja sen kehittämiseen.

Verkoston johtaminen

ELGPN:n koordinoititimi Jyväskylän yliopistossa on ollut vastuussa verkoston päivittäisjohtamisesta.

Summatiivisen arviointitutkimuksen mukaan verkoston jäsenet olivat yleensä tyytyväisiä verkoston johtamiseen ja hallinnointiin. Vastaajat olivat myös tyytyväisiä koordinaattorin toimintatapaan ongelmatilanteissa. Kehittämisehdotukset koskivat prosessien ja aikataulutuksen hallinnointia sekä verkoston maksatusjärjestelyjä.

ELGPN:n päätavoitteisiin kuuluu vastavuoroisen oppimisen tukeminen ja hyvien käytänteiden jakaminen jäsenmaiden välillä. Verkoston jäsenet olivat yleensä tyytyväisiä mahdollisuuksiinsa osallistua työohjelmaan: 90 prosenttia vastaajista oli "samaa mieltä" tai "täysin samaa mieltä" tätä koskevasta väitteestä. He myös arvostivat ELGPN:n asiantuntijakonsulttien, muiden maiden osallistujien ja yhteistyöorganisaatioiden panosta. Verkostokokoukset nähtiin tärkeinä foorumeina jäsenmaiden väliselle yhteydenpidolle ja verkoston tulosten ja tulevaisuuden suuntien pohtimiselle. Paljon saatiin aikaan myös teemakohtaisissa työryhmissä ja maatasolla. Osa vastaajista oli kuitenkin sitä mieltä, että verkoston työmenetelmien jatkuvasta kehittämisestä olisi hyötyä. Todettiin muun muassa, että tietojen kerää-

miseen ja raportointiin vaadittava työmäärä oli liian suuri suhteessa käytettävissä oleviin resursseihin.

Teemakokonaisuuksien oppimistuloksia

Kaiken kaikkiaan neljän työpaketin (WP) jäsenet raportoivat olevansa tyytyväisiä teemaryhmissä tehtyyn työhön. Suurin osa eri maiden tiimeistä piti oman työpaketinsa tuloksia korkealuokkaisina. Yhtä lukuun ottamatta kaikkien mielestä tulokset olivat vastanneet heidän odotuksiaan ainakin jossakin määrin. Jäsenet raportoivat, että teemakohtainen toiminta ja maavierailut olivat tarjonneet uutta tietoa elinikäisen ohjauksen järjestelyistä ja erilaisista TNO-palvelujen järjestämistavoista. He olivat tiedostaneet selvemmin ne haasteet ja tekijät, jotka vaikuttavat elinikäisen ohjauksen politiikan kehitykseen ja kansallisten hankkeiden onnistumiseen. Osallistujat kokivat myös, että vuorovaikutus teemaryhmissä auttoi heitä arvioimaan omia kansallisia elinikäisen ohjauksen järjestelyjään sekä tutkimaan, mikä toimii ja miksi tietyissä konteksteissa. Maavierailut olivat antaneet mahdollisuuden pohtia, kuinka kehittyneitä oman maan elinikäisen ohjauksen järjestelyt olivat toisiin maihin verrattuina, ja kuinka paljon maan sidosryhmät osallistuivat kehittämisprosessiin. Joidenkin maavierailujen aikana käytännön esimerkkejä uraohjausrakenteista liitettiin teoria-aineistoon. Verkoston asiantuntijakonsulttien avustuksella teemoista oli luotu koherentti synteesi ja tutkittu eri hallinnonalojen rajapintoja. Maavierailuja isännöineille maille vierailun järjestäminen ja omien kansallisten ohjausjärjestelyjen esittely oli osoittautunut arvokkaaksi oppimiskokemukseksi.

Oppimistulokset:

- WP1:n jäsenet kertoivat huomanneensa, kuinka monimutkainen urasuunnitteluvalmiuksien kehittämisprosessi on. He olivat myös tiedostaneet paremmin näiden valmiuksien tuottamiseen liittyvät haasteet omassa maas-

saan. Urasuunnitteluvalmiuksien sisällyttäminen kansallisiin opetussuunnitelmiin ja niiden rooli korkeakoulutuksessa sekä epävirallisen ja arkioppimisen validoinnissa nähtiin tärkeinä oppimiskokemuksina.

- WP2:n jäsenet mainitsivat arvokkaana oppimiskokemuksena erityisesti tieto- ja viestintäteknologian merkityksen ohjauksen saatavuuden parantamiselle. Maavierailuilla he olivat myös voineet vaihtaa kokemuksia erilaisista tavoista integroida ohjaus aiemman oppimisen validointiprosesseihin.
- WP3:ssa keskityttiin yhteistoiminta- ja koordinoitumekanismeihin Saksan, Kreikan ja Kyproksen keskinäisissä ohjausjärjestelmien vertailuissa (twinning). Näin voitiin verrata kokemuksia maista, jotka ovat eri vaiheessa kansallisen elinikäisen ohjauksen fooruminsa kehittämisessä. Maat, jotka ovat kehittämässä omia kansallisia mekanismejaan, kertoivat voitavansa vertailla keskenään ELGPN:n jäsenvaltioiden erilaisia käytänteitä ja pohtia näiden mekanismien taustalla olevia prosesseja. Toisaalta maat, joissa jo oli kansallinen työryhmä tai jotka halusivat kehittää erilaisia rakenteita, kokivat WP3:n työtavat ja sisällön jossakin määrin toistona.
- WP4:ssä yhteisen oppimisen keskiössä olivat maiden väliset erot niiden suhteessa laadunvarmistukseen ja tutkimusperustaiseen politiikkaan. Osanottajat kertoivat, että oli osoittautunut vaikeaksi kehittää tietty määrä laatuindikaattoreita, joita kaikkia voitaisiin käyttää kaikissa jäsenmaissa. Joka tapauksessa yhteisten indikaattoreiden kehittäminen, kansallisten tutkimusten vertailu ja ohjauksen oppimistulosten arviointiin liittyvän pilotti-ohjelman kehittäminen koettiin tärkeinä: ne auttoivat ymmärtämään syvällisemmin kansallisten ohjausjärjestelyjen laatuindikaattoreita. Osallistujamailla oli mahdollisuuksia keskustella laatuindikaattoreista, joita parhaillaan sovellettiin tai voitaisiin soveltaa kansallisella

tasolla ohjauspalveluiden lisäinvestointien tukemiseksi. Osallistajat korostivat laadunvarmistuksen haasteiden ja elinikäisen ohjauksen järjestelyjen kansallisten erityiskontekstien välistä suhdetta.

ELGPN 2012: tulosten merkitys

Yleisesti ottaen ELGPN-jäsenmaat olivat tyytyväisiä verkoston toimintaan ja tuloksiin. Kaikkien vastaajien mielestä tulokset olivat vastanneet heidän odotuksiaan ainakin jossakin määrin. 87 prosenttia oli "täysin samaa mieltä" tai "samaa mieltä" siitä, että työohjelman tulokset olivat korkealuokkaisia. 77 prosenttia oli "täysin samaa mieltä" tai "samaa mieltä" siitä, että tulokset olivat relevantteja heidän kansallisessa kontekstissaan, ja kaikki arvelivat voitavansa soveltaa tuloksia omassa maassaan ainakin jossakin määrin.

Verkoston jäsenet pitivät asiantuntijakonsulttien laatimia ennakkomateriaaleja ja muistioita hyvin relevantteina ja hyödyllisinä maavierailuihin valmistautumiselle. Ne myös tukivat koko työohjelman toteuttamista ja edistymistä. Materiaalit avasivat laajempia näkökulmia teemoihin ja täydensivät kokouksissa käytyjä keskusteluja. Tarkkaan kohdennettuja analyyseja ja kokonaisvaltaisia raportteja käsitellyistä aiheista pidettiin korkealaatuisina.

Monet jäsenistä pitivät ELGPN:n EU:n elinikäisen ohjauksen toimintapolitiikkaa kokoavia raportteja (Policy Briefings) hyödyllisinä. Niiden avulla he pystyivät seuraamaan ohjaukseen liittyvää kehitystä eri sektoreilla. Raportteja pidettiin tärkeinä myös, koska ne muistuttivat teemakokonaisuuksien yhteisistä päämääristä ja tuloksista. Raporttien välityksellä kaikki verkoston jäsenet ja kansalliset yhteistyötahot kuulivat nopeasti ohjauspolitiikassa otetuista kehityksistä. Joissakin jäsenmaissa raportit käännettiin maan omalle kielelle. Jotkin maat, joilla on oma kansallinen EU-koordinoituvuus, eivät kuitenkaan pitäneet raportteja yhtä merkittävänä.

Työohjelman tärkein tuotos oli työkirja *Elinikäisen ohjauksen toimintapolitiikka: Eurooppalaisia lähtökohtia kansalliselle kehittämistyölle (Lifelong Guidance Policy Development: A European Resource Kit)*, jonka koettiin kokoavan työohjelmaa toteutettaessa havaitut heterogeeniset elementit yhdeksi yhtenäiseksi resurssipaketiksi. Työkirjassa tuotiin esille työohjelman avaintemat ja määriteltiin kansallisen elinikäisen ohjauksen järjestelyjen kehittämisvaiheet. Jäsenet pitivät sitä vuoden 2004 eurooppalaisen elinikäisen ohjauksen viitekehyksen merkittävänä päivityksenä, jossa otettiin huomioon uuden Eurooppa 2020 -strategian prioriteetit. Työkirja kuvasti maiden välisiä kontekstuaalisia eroja, jotka sisältyivät implisiittisesti sen työvälisiin. Joidenkin jäsenten mielestä työkirja oli kuitenkin liian yleisluonteinen ja tarjosi liian vähän käytännön ratkaisuja päättäjien päivittäisiin ongelmiin. Toiset kokivat, että kyseessä oli vielä keskeneräinen työ ja merkittävä ensimmäinen askel kohti yksityiskohtaisempaa työvälinettä, jolla päättäjät ja muut toimijat voisivat tarkastella eri maiden ja alueiden ohjaustarjontaa.

Koska kaikki jäsenet osallistuivat aktiivisesti työkirjan laatimiseen, jouduttiin teknisen laadun ja yhtenäisyyden suhteen tekemään joitakin kompromisseja. Verkostoon kuuluu heterogeeninen ryhmä jäsenmaiden edustajia, joiden rooli ja ammatillinen tausta vaihtelevat. Tämän takia mukana on useita erilaisia ammatillisia ja poliittisia näkökulmia. Esimerkiksi työkirjaan mukaan valitut kansalliset esimerkit perustuivat työpakettien (WP) ehdotuksiin eivätkä yhdessä sovittuihin laatuksiteereihin. Kokonaisuutena työkirja on konkreettinen tuote, jota voidaan käyttää alueellisella ja kansallisella tasolla kaikissa jäsenmaissa. Siihen saatetaan kuitenkin kaivata parannuksia kauden 2013–14 työohjelmaan kuuluvan käytännön testauksen jälkeen.

Työkirjan laatimisprosessin aikana työpaketeissa (WP) kehitettiin muita täydentäviä käytännön työväliteitä. WP1 keräsi tietoa jäsenmaista urasuunnitteluvalmiuksien kehittämiseen tähtäävää ohjeistusta varten sekä kuvataksaan elinikäisen ohja-

uksen toimintapolitiikkojen toteutuksessa tarvittavia menestystekijöitä. Nämä tulokset ovat tarkoitettu käytettäväksi luotaessa ja toteutettaessa urasuunnitteluvalmiuksien kehittämistä tukevia ohjelmia koulutussektorilla ja julkisissa työ- ja elinkeinopalveluissa. WP4 laati yksityiskohtaisen esityksen laadunvarmistuksen ja tutkimusperustan viitekehyykseksi (QAE, Quality-Assurance and Evidence-base Framework) sekä urapalveluiden vaikuttavuusinventaarion (Careers Service Impact Inventory) palveluiden vaikuttavuuden arvioimiseen institutionaalaisella tasolla. Näitä työvälineitä voidaan käyttää elinikäisen ohjauksen kansallisten laatukriteerien kehittämisen pohjana.

Verkoston jäsenet mainitsivat monia tapoja, joilla suunnittelivat käyttävänsä työkirjaa. Jotkin osallistujamaat kääntävät työvälineet omalle kielelleen, toisissa niitä käyttävät kansalliset foorumit tai työryhmät, joihin kuuluu päättäjiä ja kansallisia asiantuntijoita. Työkirjan eri osien avulla maat voivat halutessaan keskittyä vain tiettyihin toimintasektoreihin tarvitsematta käsitellä kaikkia kansallisia ohjausjärjestelyjä yhdellä kertaa. Jotkin maat antoivat ymmärtää, että työkirjaa tullaan hyödyntämään kansallisten elinikäisen ohjauksen strategioiden arvioinnissa, koulutus uudistuksissa, määriteltäessä kansallisten ESR-projektien prioriteetteja ja kehitettäessä koulutusohjelmia ohjaushenkilöstölle.

Kansallisen tason vaikuttavuus

Kahden ensimmäisen toimikautensa aikana ELGPN edisti hyvien käytäntöjen jakamista ja vastavuoroista oppimista Euroopan maiden välillä. Yksi kauden 2011–12 työohjelman tavoitteista oli lisätä vaikuttavuutta kansallisella tasolla.

Osallistujamaat nimittävät omat edustajansa verkostoon. Perusolettamuksena on, että kuhunkin kansalliseen delegaatioon kuuluu edustajia sekä ohjauksen järjestämisestä vastaavista ministeriöistä sekä valtionhallinnon ulkopuolisista sidosryhmistä. Tavoitteena vuosina 2011–12 oli vahvistaa kansallista

edustusta. Aivan kuten verkoston aiempina toimikausina, maat käyttivät erilaisia strategioita relevanttien ministeriöiden ”osallistamiseksi”. Verkoston 29 maan delegaatioista 26:een kuului opetusministeriön edustaja ja 15:een työ- ja elinkeinoministeriön edustaja. Sidosryhmien edustajien määrä (30 edustajaa 15 maasta) oli kasvanut vuodesta 2010 (17 edustajaa 12 maasta) (ks. liite 1). ELGPN:n jäsenet olivat tietoisia, että joissakin tapauksissa kansallisella delegaatiolla ei ollut valtuuksia vaikuttaa kansalliseen politiikkaan. Jotkut jäsenistä arvioivat, että heidän maansa jäsenyys verkostossa on nostanut paikallista tietotasoa, muuttanut asenteita ja tuottanut uusia ratkaisuvaihtoehtoja, mutta ei suoranaisesti muuttanut politiikan suuntaa. Joskus – työtaakasta, henkilöstömuutoksista tai budjettileikkauksista johtuen – tehtävään nimetyillä kansallisilla edustajilla oli vain rajalliset mahdollisuudet osallistua teema-kohtaiseen toimintaan ja tulosten levittämiseen kansallisella tasolla.

Useimmat verkoston jäsenet raportoivat, että kauden 2011–12 työohjelman aikana heillä oli enemmän vuorovaikutusta maansa toimintapolitiikkaa ja käytäntöjä kehittävien tahojen kanssa kuin kahden edellisen kauden aikana (2007–10). Verkoston edustajat olivat mukana monissa kansallisissa toimintapoliittisissa seminaareissa (AT, BG, DE, DK, EE, EL, ES, FI, FR, HR, IE, IS, IT, LT, NL, NO, PL, SE, PL, PT, SI) ja muissa tapahtumissa ELGPN:n verkostokokousten tai maavierailujen yhteydessä (HU, MT). Näissä tapahtumissa päättäjillä oli mahdollisuus saada uutta tietoa kansainvälisestä kehityksestä ja isäntämailla tilaisuus esitellä kansallisia linjauksiaan. ELGPN:n kansalliset delegaatiot järjestivät myös työryhmäkokouksia, jotka vahvistivat niiden panosta työkirjan luomisessa. Verkoston materiaaleja käännettiin jäsenmaiden kielille, jotta sidosryhmiä voitiin informoida teemakokonaisuuksien edistymisestä.

ELGPN:n vaikutus ulottui myös jäsenmaiden ministeriöiden ja organisaatioiden väliseen yhteydenpitoon ja yhteistyöhön. Tämä näkyi kysymysten, haasteiden ja toimintatapaehdotusten esittämisenä päättäjille (esimerkiksi hallituksen roolista ohjaus-

alan ammattilaisten pätevyuden määrittämisessä, EL). Puolassa kansallisten delegaatioiden osallistuminen verkoston toimintaan johti keskushallintotason yhteistyön tehostamiseen. Iso-Britanniassa verkoston asioita käsiteltiin osana hallituksen elinikäisen ohjauksen politiikan työryhmän säännöllisiä kokouksia. Joissakin maissa toiminta on vahvistanut ministeriöiden välistä yhteistyötä (CZ) ja lisännyt vuorovaikutusta akateemisen yhteisön suuntaan (PT). Ministeriöiden välinen yhteistyö on konkreetisoitunut kansallisilla foorumeilla, kehittämällä kansallisia viitekehyksiä (SI) tai yhteisesti järjestettyjen projektien kautta (DE). ELGPN on myös vahvistanut Euroguidance-keskusten asemaa kansallisten toimenpiteiden toteuttamisessa (IT). Maissa, joissa kansallisten delegaatioiden kokoonpano on muuttunut, yhteydenpito avainsidosryhmiin on jouduttu aloittamaan kokonaan alusta.

Jäsenet ovat esittäneet useita konkreettisia esimerkkejä siitä, kuinka verkosto on toiminut kansallisen politiikan kehittämisen katalysaattorina tai siitä, kuinka verkoston tuotteita on käytetty kansallisessa kontekstissa. WP1:n tuloksia on sovellettu konkreettisesti ohjaustoiminnan ohjeistuksena kehitettäessä kansallista urasuunnitteluvalmiuksien viitekehystä (PT). Ne ovat myös edistäneet urasuunnitteluvalmiuksien kehittämistä tukevien ohjelmien kehittämistä osana kansallisen tason opetussuunnitelmatyötä (LU). Jotkin maat ovat lisänneet urasuunnitteluvalmiuksien opetuksen uudeksi oppiaineeksi opetussuunnitelmiinsa (ES, HU), toiset taas ovat sisällyttäneet niiden kehittämisen kansallisiin elinikäisen ohjauksen strategioihinsa (FI), elinikäisen ohjauksen laatustandardeihin (HR) tai opetuslainsäädännön valmisteluun (LV). WP1:n tuotoksia on myös käytetty opettajien ja muiden urasuunnitteluvalmiuksien edistämisestä vastaavien ammattilaisten osaamisen kehittämisessä (HR).

Vastavuoroinen oppiminen ELGPN:n teemakonaisuuksien yhteydessä synnytti TNO-palvelujen parempaan saatavuuteen tähtääviä toimintapolitiikka-

koja. Erityisesti kehitettiin kansallisia verkko-ohjauspalveluita (DE, DK, FR, HR, HU, IS, LV, PL, PT), kansallisia palveluita koulutusympäristöissä (PL, SI) ja non-stop-ohjauskeskuksia (NL).

ELGPN:n vaikutus kansallisten yhteistoiminta- ja koordinoitumismekanismien kehitykseen oli ollut erityisen merkittävää edellisten toimikausien aikana. Vuoden 2010 loppuun mennessä useimmat jäsenmaat olivat jo perustaneet tai olivat parhaillaan perustamassa kansallisia ohjausalan työryhmiä tai muita yhteistyömekanismia. Vuosien 2011–12 työohjelman aikana perustettiin kansallinen foorumi tai ministeriöiden välinen työryhmä Kroatiaan, Kyprokselle, Suomeen, Irlantiin ja Ruotsiin. Norjassa verkosto vaikutti suoraan kokonaan uuden kansallisen elinikäisen ohjauksen yksikön (National Unit for Lifelong Guidance) perustamiseen. Tämä yksikkö koordinoi ohjausta eri sektoreilla ja pyrkii edistämään palveluiden saatavuutta, tutkimusperustaisuutta ja laadunkehitystä. Tšekin tasavallassa ELGPN:n vaikutus näkyi erityisen selvästi lisääntyneenä aluetason yhteistoimintana.

Monissa jäsenmaissa WP4:ään osallistuminen on vaikuttanut merkittävästi elinikäisen ohjauksen laadunvarmistuksen kehittämiseen. Kansalliset standardit on luotu verkoston toiminnan aikana Saksassa ja Liettuassa. Kroatia ja Tanska ovat laajentaneet laatu-kriteereitään kaikille sektoreille. Unkarissa, Irlannissa, Norjassa ja Portugalissa on käynnissä kansallisia hankkeita, joilla parannetaan nykyisiä palautemekanismeja ja luodaan yhtenäisempää tutkimusperustaa elinikäisen ohjauksen toimintapolitiikkaa varten. Jäsenet pitivät yleisesti WP4:n tuotoksia tervetulleina maatason kehitysohjelmana ja vahvana perustana tuleville ELGPN-ohjelmille. Laadunvarmistuksen viitekehystä voidaan hyödyntää arvioitaessa kansallisia ohjausjärjestelyjä sekä kartoitettaessa parannuskohteita ja muita erityistä huomiota vaativia seikkoja. Tavoitteiden saavuttaminen vaatii työvälineiden kääntämistä maiden omille kielille ja markkinointimista sidosryhmille.

ELGPN jäsenmaavetoisena verkostona

Kahden ensimmäisen toimikauden aikana verkoston lisäarvo on ollut yhteydessä siihen, että EU-maiden haasteet ja ongelmat ovat suurin piirtein samanlaisia. ELGPN perustettiin EU:n jäsenvaltioiden aloitteesta avoimen koordinaation menetelmällä (Open method of co-ordination, OMC). Sillä on edistetty näiden maiden välistä strukturoitua yhteistyötä ja rinnakkaisia kansainvälisiä yhteistyöprojekteja, joista kaikki osanottajat ovat hyötynneet.

Yksi kauden 2011–12 työohjelman tavoitteista oli vahvistaa verkoston vaikutusvaltaa EU:n poliittisissa prosesseissa. Kauden aikana ELGPN kutsuttiin osallistumaan Eurooppa 2020 -lippulaivahankkeiden toteuttamiseen relevanttien verkostojen kautta ja Euroopan komission vetämiin teemakohtaisiin työryhmiin. Vaikka ELGPN:llä on tunnustettu asema elinikäisen oppimisen toimintaohjelmassa 2007–13, sillä ei ole suoraa kanavaa tehdä interventioita politiikkojen kehittämiseen. Neuvottelu keskeisistä poliittisista asiakirjoista on usein ollut epävirallista ja tapahtunut esimerkiksi niiden yhteyksien kautta, joita jäsenillä on maansa poliittisiin elimiin (esimerkiksi koulutus- tai työllisyyskomiteaan). Verkoston valtuuksia ei ole määritelty selkeästi, ja niiden suhteen jäsenten odotukset ELGPN:n roolista eroavat toisistaan.

ELGPN:n työohjelma hyväksytään verkostokokouksessa ennen sen toimittamista Euroopan komissiolle, ja se kattaa kaksivuotisen sopimuskauden toimenpiteet. Työohjelman käytännön toteutuksen aikana verkoston jäsenmaissa on ilmennyt tarpeita, jotka ovat vaatineet välittömiä EU:n ohjauspolitiikan kehittämiseen liittyviä toimenpiteitä. Nämä yritykset luoda yhteisesti politiikan suuntaa Euroopassa ovat aiheuttaneet potentiaalisia jännitteitä jäsenten välille. Yksi haasteista liittyy tapoihin, joilla eri kielet käsitteellistävät elinikäisen ohjauksen terminologiaa. Eri toimintojen kansalliset määritelmät heijastelevat maiden erilaisia kulttuureja, institutionaalisia konteksteja, ohjauksen toteutustapoja ja ohjaajien erilaisia osaamisprofileja. Koska osallistujamaiden

toimintapolitiikan kehitys on eri vaiheissa ja kohdistuu eri asioihin, on joskus vaikeaa päästä yksimielisyyteen kaikkien tarpeisiin soveltuvista ehdotuksista. Joskus ministeriöiden väliset jännitteet tai hallinnon hajauttamisaste osaltaan rajoittavat yhtenäisen kansallisen elinikäisen ohjauksen toimintapolitiikan tehokasta toteuttamista. EU-tason ohjauspolitiikan lisäksi joissakin maissa on innostuttu kehittämään maiden välisiä klustereita yhteisten intressien pohjalta.

ELGPN:n jäsenmaat ovat kukin osallistuneet eri tavoin verkoston toimintaan. Eri maiden osallistuminen esitetään vuosien 2011–12 osalta liitteessä 2. Verkoston kansallinen tunnustamisaste ja maan osallistumisaste ovat yhteydessä kansallisen delegaation kokoonpanoon, edustajien työmäärään ja maan kehitysvaiheeseen. Kansallisten tiimien kokoonpanon muuttuminen saattaa rajoittaa tehokasta osallistumista, erityisesti jollei siirtymävaiheeseen liity tehokasta tiedonsiirtoa.

Jotkin maat ovat kokeneet oppineensa enemmän ELGPN:ltä kuin ovat pystyneet antamaan muille osallistujille, koska niiden omat kansalliset ohjausjärjestelyt ovat vielä kehitysvaiheessa. Jotkin niiden esille tuomista seikoista ovat kuitenkin auttaneet suuntaamaan ELGPN:n keskusteluja hedelmälliseen suuntaan. Nämä maat näkisivät mielellään ELGPN:n poliittisen roolin vahvempuna kuin maat, joilla on pidempi ohjauspolitiikan kehittämishistoria. Ne myös toivoisivat verkostolta enemmän tukea kansallisille hankkeilleen. Jotkin maat taas saattaisivat kokea, että verkoston aktiivinen rooli esimerkiksi laatustandardien vähimmäistasojen määrittelyssä haastaisi niiden vapauden kehittää kansallisia elinikäisen ohjauksen toimintapolitiikkoja itsenäisesti.

Päätelmät

ELGPN:n olennainen vahvuus on edelleenkin kansallisten delegaatioiden vahva sitoutuminen toimintaan. Verkosto on luonut infrastruktuurin ja määritellyt elinikäisen ohjauksen toimintapolitiikan

tavoitteet. Kolmannella toimikaudella (2011–12) on keskitytty luomaan konkreettisia työvälineitä, joiden avulla EU:n jäsenvaltiot ja muut osallistujamaat pystyvät kehittämään tutkimusperustaisia, tehokkaita elinikäisen ohjauksen politiikkoja. Jäsenten arvioiden mukaan nämä tavoitteet on suurelta osin saavutettu.

Tulevaisuuden visio

Elinikäinen ohjaus on luonteeltaan ”poikkisektoraaalista” (transversal) läpäistessään eri hallinnonalojen rajat – kahdessakin mielessä. Ensinnäkin elinikäistä ohjausta järjestetään koulutus-, työ- ja elinkeino-, sosiaali- ja terveydenhoitosektoreilla sekä eri ministeriöiden ja muiden toimijoiden alaisuudessa (koulut, korkeakoulut, julkiset työ- ja elinkeinopalvelut, työmarkkinaosapuolet, vapaaehtoissektori, yksityissektori). Sen lisäksi yksi näiden palveluiden olennaisista tehtävistä on tukea yksilöä siirtymään tehokkaasti sektorien välillä henkilökohtaisen ja oman urakehityksen eri vaiheissa. Toimivien elinikäisen ohjauksen politiikkojen luominen edellyttää näin ollen useiden eri viranomaisten ja sidosryhmien yhteistä osallistumista.

Jäsenvaltiovetoisena verkostona ELGPN edistää merkittävästi kansallisen tason elinikäisen ohjauksen politiikan kehittämistä Euroopassa. Se on myös EU:n avoimen koordinaation menetelmän innovatiivinen muoto, jollaista voitaisiin soveltaa muillakin alueilla. Laajemmasta EU-poliittisesta näkökulmasta tarkasteltuna ELGPN on tukenut poliitikkoja haas-

teissa, joita tulee vastaan toteutettaessa kansallisia uudistuksia Eurooppa 2020 -strategian mukaisesti sekä kehitettäessä strategiaa tukevia työvälineitä (muun muassa eurooppalainen tutkintoviitekehys EQF ja ammatillisen koulutuksen opintosuoritusten eurooppalainen siirtojärjestelmä ECVET). ELGPN-verkoston lisäarvo ei näy suoraan kansalaisille, mutta sen vaikutuksesta kansallisiin elinikäisen ohjauksen järjestelyihin on heille todellista hyötyä.

Vuosien 2013–14 ELGPN-työohjelmaa kehitettäessä verkoston rakennetta tulisi mukauttaa Eurooppa 2020 -strategian ja sen seitsemän lippulaivahankkeen uusien tarpeiden mukaisesti. ELGPN:n tehtävä on edistää Eurooppa 2020 -strategian toteuttamista sekä EU:ssa että jäsenmaissa. Strategian viidestä pääindikaattorista kolme (1, 4, 5) liittyy suoraan elinikäisen ohjauksen järjestelyjen ja linjausten jatkokehittämiseen. Ne voidaan toteuttaa vain tarkastelemalla elinikäistä ohjausta kaikki EU:n hallintosektorit sekä jäsenmaiden hallintorakenteet läpileikkaavana elementtinä. Elinikäinen ohjaus vaatii toimia useilla eri alueilla, ja se tulisi integroida EU:n keskeisiin

rahoitusohjelmiin ja sisällyttää kaikkiin relevantteihin poliittisiin keskusteluihin.

ELGPN:n ensimmäisiin kuuteen vuoteen (2007–12) on kuulunut tiivis yhteistyö eri jäsenmaiden valtiollisten ja ei-valtiollisten toimijoiden kanssa sekä EU:n koulutuksen ja kulttuurin pääosaston (DG EAC) ja työllisyys-, sosiaali- ja osallisuusasioiden pääosaston (DG-EMPL) asiasta vastaavien yksiköiden kanssa. Työohjelma 2011–12 on tuottanut työkirjan (*Elinikäisen ohjauksen toimintapolitiikka: Eurooppalaisia lähtökohtia kansalliselle kehittämistyölle*), jota verkoston jäsenmaat voivat hyödyntää kehittäessään ja toteuttaessaan elinikäisen ohjauksen järjestelyjä ja toimintapolitiikkoja sekä pyrkiessään kohti niiden taloudellisia, yhteiskunnallisia ja poliittisia tavoitteita. Verkoston kokemusten pohjalta on määritelty seuraavat kolme päätehtävää, joihin vastaisuudessa tullaan keskittymään:

- työkirjan levitys ja soveltaminen kaikissa jäsenmaissa muiden jäsenmaiden ryhmittymien tuella (Policy Review Clusters)
- työ teemakohtaisissa, tulosorientoituneissa tehtäväryhmissä (Thematic Task Groups, TTG)
- työkirjan arviointi ja jatkokehittäminen mahdollisesti eurooppalaisen elinikäisen ohjauksen politiikkojen ja järjestelyjen kehittämisen viitekehyksen (*European Framework for Lifelong Guidance Policies and Systems Development*) pohjaksi.

ELGPN:n toiminnan tulosten ja Eurooppa 2020-strategian sekä lippulaivahankkeiden keskeisten osioiden perusteella tulosorientoituneille tehtäväryhmille esitetään seuraavia tehtäviä:

- tuottaa sarja analyttisiä raportteja Euroopan koulutus-, työ- ja elinkeinopolitiikan kehityksestä elinikäisen ohjauksen näkökulmasta (jatkoa työlle, jota tehtiin vuosien 2011–12-työohjelmassa);
- laatia päättäjille käsikirja, jossa esitetään yhteenveto elinikäisten TNO-palveluiden vai-

kuttavuusnäytöstä, sekä opas kokonaisvas- tuun viitekehysten mahdollisista osatekijöistä (esimerkkeineen) yhteistyössä ICCDPP:n ja muiden relevanttien Euroopan ulkopuolisten tutkimusverkostojen kanssa (ks. alla) sekä

- tutkia mahdollisuutta luoda elinikäisen ohjauksen politiikkojen ja järjestelyjen kehittämisen eurooppalainen viitekehys (*European Framework for Lifelong Guidance Policies and Systems Development*), johon kuuluisi myös indikaattoreita; kehittää tekninen perusta tälle viitekehykselle ja luoda asiaankuuluva ELGPN-prosessi avoimen koordinaation menetelmällä.

Muut teemakohtaiset tehtäväryhmät voisivat tuottaa artikkeleita sovitusta aiheista, esimerkiksi seuraavista:

- elinikäisten ohjauspalveluiden rooli yhteiskunnallisen osallisuuden edistämässä ja köyhyyden ehkäisyssä;
- elinikäisen ohjauksen politiikkojen rooli aktiivisen solidaarisuuden / aktiivisen ikääntymisen edistämässä;
- EU:n uudet liikkuvuustyökalut (esimerkiksi tutkintoviitekehys EQF; ammatillisen koulutuksen opintosuoritusten eurooppalainen siirtojärjestelmä ECVET; eurooppalainen opintosuoritusten ja arvosanojen siirto- ja kertymisjärjestelmä ECTS; eurooppalainen taito-, osaamis- ja ammattiluokittelujärjestelmä ESCO; Europassi) ja elinikäisen ohjauksen rooli käyttäjien ja näiden työkalujen saattamisessa yhteen;
- elinikäisen ohjauksen rooli koulunkäynnin keskeyttämiseen liittyvissä toimintapolitiikoissa (ehkäisevät politiikat sekä interventio- ja kompensatiopolitiikat);
- rahoitus (kuinka elinikäinen ohjaus rahoitetaan ja kuka on rahoittaja);
- kieli ja käsitteet (elinikäiseen ohjaukseen liittyvien avaintermien käsitteellistäminen Euroopan eri kielissä: kuinka se heijastaa erilaisia

tapoja tarkastella elinikäisen ohjauksen käsitettä ja sen toteuttamisessa tarvittavia politiikkoja, rakenteita ja palveluita; liitettäväksi monikieliseen käsitesanakirjaan täydentämään ELGPN-sanaston tarkistettua versiota).

Kukin ryhmistä tulee tarvitsemaan asiantuntijakonsulttien apua, jotta verkoston tuotteiden korkea laatu voidaan taata.

ELGPN kutsuttiin Budapestissa 5–7 joulukuuta 2011 pidettyyn urakehityssymposiumiin (International Symposium on Career Development and Public Policy) vahvistamaan yhteyksiä EU:n jäsenvaltioiden ja kansainvälisten elinikäisen ohjauksen hankkeiden välillä. Symposiumin suositusten mukaisesti vaikuttavuusnäyttöön keskittyvä tehtäväryhmä (ks. yllä) voisi kehittää käsikirjan päättäjille yhteistyössä ICCDPP:n ja muiden relevanttien Euroopan ulkopuolisten tutkimusverkostojen kanssa. ELGPN voisi ehdottaa, että OECD ja/tai Cedefop toistaisi vuosien 2001–03 maakatsauksensa hyödyntäen niissä nyt saatavilla olevia tietolähteitä. Katsausten valmistelu voitaisiin ajoittaa vuodelle 2013, jolloin ensimmäiset niistä voitaisiin toimeenpanna vuonna 2014. Katsaukset voitaisiin ulottaa useimpiin jäsenmaihiin seuraavan työohjelman aikana vuosina 2015–16. ELGPN:n tulisi myös tiiviissä yhteistyössä Euroopan komission kanssa kartoittaa mahdollista PISA- ja PIACC-tulosityhteistyötä OECD:n kanssa.

Pääperiaatteena verkostotyössä tulee olla, että kaikille jäsenmaille taataan osallistumismahdollisuus ja niiden vahva sitoutuminen ja osallisuus toimintaan säilytetään. Kaikki ovat yksimielisiä siitä, että elinikäisen ohjauksen monihallinnollista luonnetta on tuettava ja sen vaikuttavuutta relevanteilla politiikan avainalueilla vahvistettava. ELGPN:n tulisi pyrkiä vahvistamaan rooliaan EU:n politiikkaprosesseissa.

Euroopan komissio jatkaa verkoston tukemista elinikäisen oppimisen ohjelman kautta vuosien 2013–14 aikana. ELGPN:n haasteena on osoittaa toimintansa merkitys vaikuttamalla poliittisiin linjauksiin.

Verkostotyön seuraavassa vaiheessa on tärkeää määritellä kaikki asiaankuuluvat työvälineet, toimenpiteet, rinnakkaiset verkostot ja hankkeet, joissa EU:n koulutuksen ja kulttuurin pääosasto (DG EAC) ja työllisyys-, sosiaali- ja osallisuusasioiden pääosasto (DG-EMPL) ovat mukana, niin että ne voidaan liittää elinikäisen ohjauksen toimintapolitiikkaan EU:n ja jäsenvaltioiden tasolla. Elinikäinen ohjaus on tähän mennessä helposti jäänyt abstraktiksi käsitteeksi, vaikka sitä on käsitelty koulutus-, työ- ja elinkeinosekä osallisuuspolitiikkojen yhteydessä. Jos luotaisiin *elinikäisen ohjauksen politiikkojen ja järjestelyjen kehittämisen eurooppalainen viitekehys* (European Framework for Lifelong Guidance Policies and Systems Development), saattaisi olla helpompaa vakiinnuttaa se omana itsenäisenä politiikan alueena.

Liite 1: Kansalliset ELGPN-delegaatiot, edustajien lukumäärä hallinnonaloittain 2011–12

		Opetus- ministeriö tai muu kansallinen toimija	Työ- ja elinkeino- ministeriö	Sosiaali- ja terveys- ministeriö	Kansallinen työryhmä	Euro- guidance	Muun sidosryhmän edustaja
Alankomaat	NL	1				3	
Espanja	ES	4					
Irlanti	IE						2
Islanti	IS	1					2
Iso-Britannia	UK	3					1
Italia	IT		1				2
Itävalta	AT	1	1				5
Kreikka	EL						2
Kroatia	HR	3	3				
Kypros	CY	3	2				
Latvia	LV	2	1	1			1
Liettua	LT	1	2			1	
Luxemburg	LU	1	1				3
Malta	MT	2					
Norja	NO	1	1				4
Portugali	PT	3	2				
Puola	PL	1	2				
Ranska	FR	5					
Romania	RO		1				1
Ruotsi	SE	2	1				
Saksa	DE	2			1		
Slovakia	SK	1		1		1	
Slovenia	SI	1					3
Suomi	FI	1	1				1
Tanska	DK	3			2		
Tšekki	CZ	1	1				1
Turkki	TR	3					
Unkari	HU	1	2				1
Viro	EE	1		1			1
Belgia (tarkk.)	BE	1					1
Bulgaria (tarkk.)	BG	1					
Yhteensä	113	50	22	3	3	5	30

Liite 2: ELGPN:n jäsenmaiden osallistuminen verkoston toimintaan 2011–12

		WP1 Urasuun- nittelun- valmiudet	WP2 Saatavuus	WP3 Yhteistyö ja koordi- nointi	WP 4 Laatu	Teema- kohtainen työryhmä	ELGPN- ohjaus- ryhmä	ELGPN kokous- järjestäjä
Alankomaat	NL		x, FV		x			
Espanja	ES		x	x			x	
Irlanti	IE	x			x, SM			
Islanti	IS		x, LC		x	x		
Iso-Britannia	UK	x	x		x			
Italia	IT	x		x				
Itävalta	AT	x	x	x, LC			x	
Kreikka	EL			x	x	x		
Kroatia	HR	x		x				
Kypros	CY		x	x, FV		TGM	x	x
Latvia	LV	x	x			x		
Liettua	LT	x			x			
Luxemburg	LU	x			x, FV	x		
Malta	MT	x, SM						
Norja	NO	x	x	x, FV	x			
Portugali	PT	x, FV			x			
Puola	PL		x, SM	x			x	x
Ranska	FR	x, FV	x, LC			x		
Romania	RO			x				
Ruotsi	SE	x			x			
Saksa	DE	x	x		x			
Slovakia	SK	x	x					
Slovenia	SI	x			x			
Suomi	FI	x	x			x	x	
Tanska	DK	x	FV	SM	x	TGM	x	x
Tšekki	CZ	x, LC	x			x		
Turkki	TR		x	x				
Unkari	HU				x, LC	x, TGM	x	x
Viro	EE		x		x, FV			
Belgia (tarkk.)	BE	x	x	x	x			
Bulgaria (tarkk.)	BG	x	x	x				
PES-verkosto							x	
ETF				x			x	
CEDEFOP							x	
Euroguidance							x	
ETUC							x	
Fedora		x			x		x	
IAEVG					x		x	
ICCDPP							x	
Yhteensä		22	19	14	18	19	6	4

LC = työpaketin vetäjämäa FV = maavierailun isäntämäa SM = työpaketin yhteenvetokokouksen isäntämäa TGM = teemakohtaisen työryhmän kokouksen isäntämäa

EUROPEAN LIFELONG GUIDANCE POLICY NETWORK (ELGPN) aims to assist the European Union Member States (and the neighbouring countries eligible for the Lifelong Learning Programme) and the European Commission in developing European co-operation on lifelong guidance in both the education and the employment sectors. The purpose of the Network is to promote co-operation and systems development at member-country level in implementing the priorities identified in EU 2020 strategies and EU Resolutions on Lifelong Guidance (2004; 2008). The Network was established in 2007 by the member-states; the Commission supports its activities under the Lifelong Learning Programme.

TÄSSÄ TOIMINTAKERTOMUKSEN TIIVISTELMÄSSÄ esitellään Eurooppalaisen elinikäisen ohjauksen toimintapolitiikan verkoston (ELGPN) työn tuloksia kaudella 2011–12 sekä kansallisille että EU-tason päättäjille ja sidosryhmille. Raportista on saatavilla myös lyhentämätön englanninkielinen versio.

ELGPN on merkittävä elinikäisen ohjauksen toimintapolitiikan kehittäjä Euroopassa. Suomen lisäksi verkostoon kuului toimintakauden 2011–12 aikana 28 jäsenmaata (AT, CY, CZ, DE, DK, EE, EL, ES, FR, HR, HU, IE, IS, IT, LV, LT, LU, MT, NL, NO, PL, PT, RO, SE, SI, SK, TR, UK) sekä kaksi tarkkailijamaata (BE, BG). Jäsenmaat nimittävät itse edustajansa verkostoon, ja niitä kannustetaan valitsemaan mukaan edustajia sekä ohjauksen järjestämisestä vastaavista ministeriöistä sekä valtionhallinnon ulkopuolisista sidosryhmistä. Jäsenvaltiovetoisena verkostona ELGPN on esimerkki avoimen koordinaation menetelmän innovatiivisesta soveltamisesta Euroopan unionissa.

Toimintakertomuksessa kuvataan ELGPN:n toimintaa kaudella 2011–12 ja kerrotaan muun muassa verkoston vaikuttavuuden arvioinnista jäsenmaissa. Jäsenet raportoivat, että verkostotyö on lisännyt heidän tietoisuuttaan yhteisistä haasteista ja niiden ratkaisumahdollisuuksista sekä tarjonnut uusia näkökulmia oman maan ohjauspalvelujen tarjontaan. Yksi verkoston vahvuuksista on ollut kansallisten delegaatioiden vahva sitoutuminen toimintaan. Raportissa analysoidaan myös ohjausalan poliittista kehitystä EU:n tasolla ja hahmotellaan verkoston tulevaisuuden visiota. Erityisesti viitataan Eurooppa 2020 -strategian elinikäiseen ohjaukseen liittyviin elementteihin, kuten sen päätavoitteisiin ja lippulai-vahankkeisiin.